

TAITEILIJAN KATSE

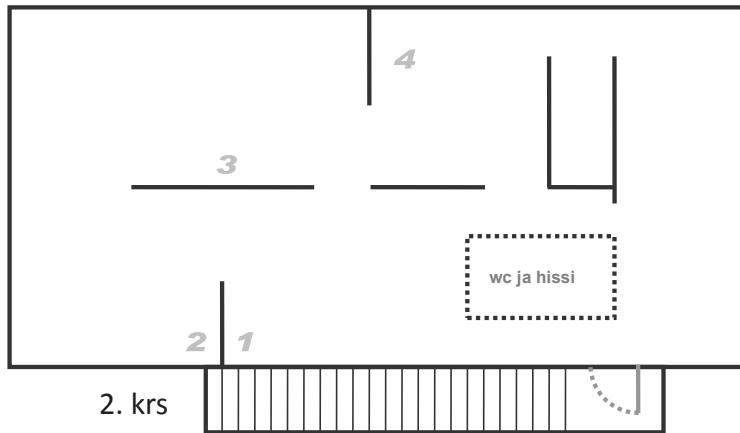
Taidepolku alakoululaisille Kuopion taidemuseon kokoelmanäyttelyssä

Opettajalle:

Taiteilijan katse on näyttely, jossa esitellään taideteoksia noin 140 vuoden ajalta. Teokset ovat taidemuseon omista kokoelmista. Näyttely on esillä taidemuseon 2. kerroksessa jatkuvasti.

Esillä olevat teokset kertovat meille, miten taiteilijat ovat eri aikoina katsoneet ja kuvanneet ympäristöään, toisia ihmisiä ja itseään. Näyttely on jaettu kuuteen huoneeseen, joilla kullakin on oma teemansa. Taidepolulla tutustumme lähemmin neljään huoneeseen. Kaikkia teoksia ei ole tarkoitus käydä läpi, vaan kussakin huoneessa voidaan keskittyä vain muutamaaan taideteokseen, jotta keskustelulle, pohdinnalle ja pienille toiminnallisille tehtäville jää riittävästi aikaa.

Näyttelytilan pohjapiirros

Olemme koonneet tähän vihkoon pohdittavia aiheita ja tehtäväideoita, joita opettaja voi hyödyntää ja soveltaa oman luokkansa vierailussa. HUOM! Kaikkia tehtäviä ei tarvitse tehdä, vaan opettaja valikoi ryhmälleen ja aikatauluun sopivimmat. Toki voi ideoida vapaasti ihan omia tapoja tutustua näyttelyyn! Tiedon omaksuminen elämyksen kautta tekee taidemuseosta erityisen oppimisympäristön, jota voi hyödyntää moneen oppiaineeseen, ei vain kuvataiteen opiskeluun.

Ottakaa kierrokselle mukaan myös **kaukoputket**! Niitä saa asiakaspalvelusta.

Lyijykyniä, paperia ja piirustus-/kirjoituslustoja on myös käytössänne, kysy asiakaspalvelusta!

**Keskustelkaa ennen kierrosta yhteisistä pelisäännöistä! Miksi taideteoksiin ei saa koskea?
Miksi taidemuseossa ei saa juosta?**

Huone 1 – LUONNON SYLISSÄ

Tässä huoneessa on teoksia, joissa on kuvattu luontoa ja erilaisia maisemia monella tavalla.

Seinillä on maalauksia ja valokuvia, mutta taideteoksia ovat myös veistokset. Yksi sellainen on huoneen keskellä oleva kivistä tehty **Kaksosten syntyminen** -niminen veistos. Mitä siinä tapahtuu?

Paitsi että veistoksessa kuvataan linnunpoikien syntymistä, se kertoo myös taideteoksen synnystä kivenmurikasta. Taiteilija on hionut osan veistoksesta aivan sileäksi ja jättänyt osan karkeaksi. Kivi on diabaasi-niminen kivilaji.

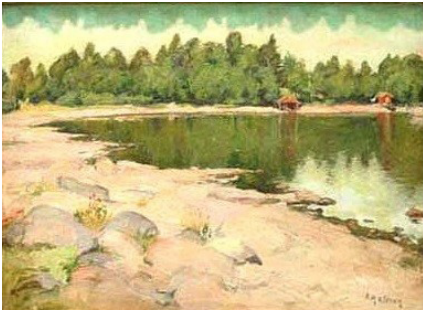

Kauko Kortelainen, Kaksosten syntyminen, 1982

Taideteosten lähellä on aina tekstilappu, jossa on kerrottu taiteilijan nimi, elinaika, teoksen nimi, tekovuosi, materiaali ja muita tietoja.

Katsokaa seinillä olevia taideteoksia, voitte ottaa myös kaukoputket käyttöön!

- Millaisia yhdistäviä tekijöitä löydät teosten välillä? (esim. järvi, vesi, vene, puut, metsä)
- Montako venettä löydät teoksista? Oletko ollut soutuveneessä? Miltä se tuntui?
- Istukaa lattialle ja kokeilkaa soutuliikkeitä erilaisissa aallokossa ja tuulissa. Mihin olemme matkalla?

Pekka Halonen, Hiekkaranta, 1896

- Jos rantaudumme veneellä tälle rannalle, mitä näkisit, kuulisit ja tuntisit? (Kiinnitä huomiota aistihavaintoihin!)
- Miltä tuntuisi kävellä tuossa hiekassa? Millaista olisi uida tuollaisella rannalla? Onko vesi lämmintä vai kylmää?
- Mitä muuta hiekkarannalla voi tehdä?

Fridolf Weurlander, Maisema Kuopiosta, 1887

- Tunnistatko paikan? Miten sen voit tunnistaa?
- Millainen kaupunki Kuopion on ollut tuolloin, yli 130 vuotta sitten? Millaisia rakennuksia siellä on ollut? Miten Kuopio on muuttunut?
- Mikä mäki on taustalla? Ota kaukoputki esille, huomaatko mäen laella pienen punaisen täplän? Se on ensimmäinen Puijon torni, joka oli rakenettu puusta. Mistä nykyinen Puijon torni on tehty? Oletko käynyt siellä? Mitä sieltä näkyy?

Huone 2 – KAUPUNKIELÄMÄÄ

Tämän huoneen teokset kertovat, miten taiteilijat ovat kuvanneet kaupunkieja, rakennuksia ja elämää kaupungeissa.

- Millaisia rakennuksia ja paikkoja on näissä kaupunkikuvissa?
- Tunnistatko Kuopioon liittyviä paikkoja? (Kaupungintalo takaa Myllykadulta päin, ratapiha, satama)
- Mikä on sinulle erityisen tärkeä ja mieluisa paikka Kuopiossa tai muussa kotipaikassasi?
- Löydätkö kuvien joukosta puistoja? Mitä puistoissa voi tehdä talvella, mitä kesällä?
Millaisia puistoja on Kuopiossa erityisesti lapsille?

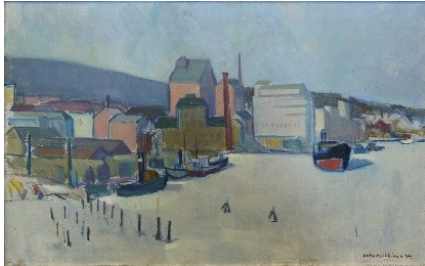

Ilmari Aalto, Sisäpiha, 1931

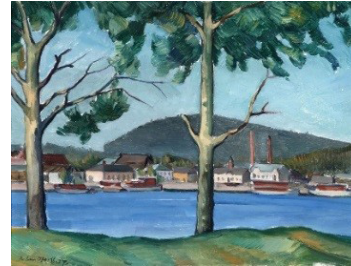

Eva Cederström, Esplanadilta, 1969

- Löydätkö joissakin teoksissa korkeita savupiippuja? Millaisissa rakennuksissa ne ovat?
- Millaisia paikkoja ovat tehtaat? Mitä niissä tehdään?

Unto Heikkinen, Näkymä Kuopion satamasta, 1952

Anton Lindforss, Kuopion satama, 1927

Erik Enroth, Mies ja kone, 1963

- Tämä mies on töissä tehtaassa, jossa tehdään koneita. Millaista konetta mies on tekemässä? Se näkyy kuvassa vain vähän, mutta voimme kuvitella, millainen kone on syntymässä. Voitte kuvata sitä piirtämällä.
- Kuuluuko koneesta ääniä? Millaisia? Käyttäkää kehosoittimia (äänet, napsutukset, taputukset, tömistelyt yms)
- Mistä huomaat, että mies on vahva? Millaisessa työssä tarvitaan vahvoja lihaksia?

Huone 3 – MINÄ SINÄ HÄN

Tässä huoneessa on teoksia, joissa taiteilijat ovat kuvanneet erilaisia ihmisiä. Monet näistä henkilökuvista ovat muotokuvia, joissa taiteilija on kuvannut tiettyä henkilöä niin, että hänet voidaan tunnistaa.

- Huomaat, että henkilökuvia on tehty hyvin monella tavalla, miten? (piirustuksia, maalauksia, veistoksia, valokuvia, video)
 - Joukossa on yksi kuva, jossa ei ole kuvattu ihmistä, löydätkö sen (simpanssi)? Miksi se on laitettu henkilökuvien joukkoon? Simpanssit ovat läheistä sukua ihmiselle, mutta tiedätkö, missä simpanssit asuvat? (Afrikassa)
 - Etsi teoksista vanhin ja nuorin henkilö!
-
- Heli Ryhäsen pronssiveistoksen nimi on Varjelus. Varjelus tarkoittaa suojelua ja turvaa. Vanha mies on nostanut kätensä suojelemaan asentoon.
 - Mitä vastaan hän voisi meitä suojella?
 - Voit mennä seisomaan kämmenen alle, miltä se tuntuu?

Heli Ryhänen, Varjelus, 2010

Tarja Malinen, Yhdessä,
osa teoksesta, 2011-2012

- Minkä ikäinen poika on? Mitä hän tekee/miettii?
- Asetu samaan asentoon kuin tämä poika ja laita silmät kiinni. Ollaan vähän aikaa ihan hiljaa.
- Miltä se tuntuu? Millaisia ajatuksia tulee sinun mieleesi?

- Mitä yhteistä on keltaisen seinän taideteoksilla? (hiukset)

Anni Leppälä, Untitled
(Morning light), 2013

- Miksi tyttö on peittänyt kasvonsa?

- Jos sinusta maalattaisiin muotokuva, millaisessa asennossa haluaisit olla – istuisitko vai seisoisitko? Miten pukeutuisit? Millaisen ilmeen tekisit?

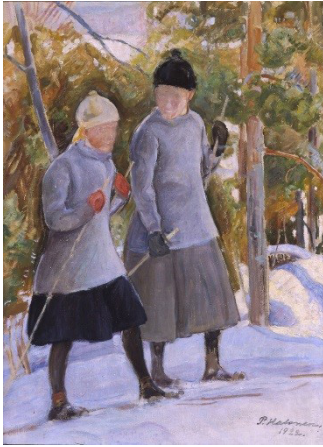
Huone 4 – TAIDE MUISTONA AJASTA

Vanhat taideteokset voivat kertoa meille entisajan elämästä aikana, jolloin kameraa ei oltu vielä keksitty. Teoksista saamme tietoa esimerkiksi siitä, miltä joku paikka on näyttänyt kauan sitten tai millaisia vaatteita on entisaikaan käytetty.

Arvid Liljelund, Lähtö Pariisista, 1884

- Teoksen nimi on **Lähtö Pariisista**. Miksi ja mihin nainen on lähdössä? Mitä hän näkee ikkunasta? Mitä on tapahtunut? Kuuluuko ulkoa ääniä?
- Mitä nainen pitää kädessään ja miksi? (**kangas**nenäliina)
- Tarkastelkaa naisen asua, millaiset vaatteet hänellä on?
- Missä on Pariisi, minkä maan pääkaupunki se on? Mikä on Suomen pääkaupunki?
- Missä sinä olet matkustellut? Millä kulkuvälineellä? Mitä tavaroita matkoille otetaan mukaan?

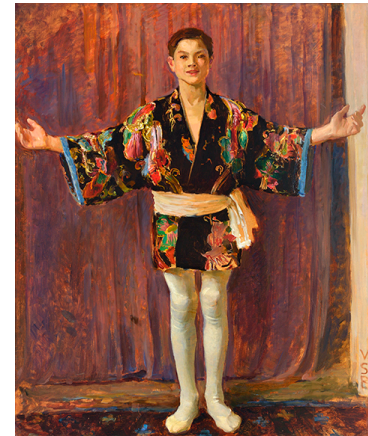

Pekka Halonen, Hiihtäviä tyttöjä, 1922

- Mitä tytöt ovat tekemässä?
- Tarkastelkaa tyttöjen asuja, millaisissa vaatteissa tyttöjen piti hiihtää ennen vanhaan?
- Pidätkö sinä hiihtämisestä? Millaisia talviliikuntalajeja sinä harrastat?
- Pieni draamatehtävä: Esittäkää parityöskentelynä taideteoksen kohtaus: Ottakaa hiihtävien tyttöjen roolit, kuvatkaa liikkumista suksilla, esittäkää keskustelu, mitä tytöt sanovat? Minne he ovat menossa? (annettava vähän aikaa ideointiin)

Voitte keskustella vielä Venny Soldan-Brofeldtin teoksesta Tora

- Tora kuuluu japanilaiseen sirkusseurueeseen, mitä luulet hänen sirkuksessa tekevän?
- Oppaan avustuksella voi kokeilla samanlaista sillkkitakkia, jollainen on Toran yllä, miltä se tuntuu

Venny Soldan-Brofeldt, Tora, 1916

2020

KUOPION TAIDE MUSEO

KAUPPAKATU 35

70100 KUOPIO

017 182633

Etukannen kuva:

Elga Sesemann, Omakeuva, 1940-luku, Leonardo Da Vilhun kokoelma, Kuopion taidemuseo, valok. Hannu Miettinen